

Stichting Centraal Museum

Geadviseerd subsidiebedrag: € 298.000

Gevraagd subsidiebedrag: € 298.000

Over de instelling

Stichting Centraal Museum (hierna: Centraal Museum), regionale musea, Utrecht

Het Centraal Museum is een museum voor stadsgeschiedenis, kunst, mode en design. De collectie is divers en van (inter)nationaal belang. Onder meer middeleeuwse objecten, hedendaagse kunst, oude meesters, designklassiekers en het werk van Dick Bruna worden door de stichting beheerd. Het museum kent ook een stadsmuseale functie. Het heeft onlangs de missie aangescherpt. Samen met bezoekers, inwoners, kunstenaars, wetenschappers, makers en visionairen bouwt het museum naar eigen zeggen aan 'leefbare cultuur'. Het Centraal Museum wordt structureel gesubsidieerd door de gemeente Utrecht.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.29 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Centraal Museum een subsidiebedrag toe te kennen van € 298.000.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Het Centraal Museum heeft in de periode 2021 - 2024 de subsidie voor de Culturele basisinfrastructuur (BIS) ingezet om te experimenteren met verschillende participatieve en cocreatieve methoden. Het museum zocht toenadering tot diverse Utrechtse partners en ontwikkelde drie langdurig inzetbare projecten: 'Centraal Laat', 'De Stadsredactie' en de 'KennisCentrale'. Centraal Laat, een interdisciplinair en goed bezocht avondprogramma, is een voorbeeld van het museum als ontmoetingsplek. De raad moedigt dit soort interdisciplinaire projecten aan. In klankbordgroep De Stadsredactie representeren Utrechters hun buurt. Zij bevragen en adviseren het museum over de museale projecten. De KennisCentrale gaat uit van cocreatie. Deelnemers hierin fungeren als sparringpartner van het museum en voorzien de museumstaf van kritische reflecties op de onderzoeksagenda.

De raad is te spreken over deze projecten, waarin meerstemmigheid en inclusie centraal staan. Ook waardeert hij het zelfreflectief vermogen van het museum. Het benaderde zichzelf als lerende organisatie en droeg dat ook uit.

In subsidieperiode 2025 - 2028 zet het Centraal Museum opnieuw in op cocreatie, meerstemmigheid en publieksverbreding. Dit doet het door vijf programmalijnen: 'De Annex', 'De Verdieping', 'Utrecht Lokaal', 'De Column' en 'DeCentraal'. Deze programmalijnen vinden gelijktijdig plaats vanuit een 'holistische benadering' om het museum op alle fronten inclusief te maken. De raad is verheugd te merken dat De Stadsredactie, een project dat ontwikkeld is in subsidieperiode 2021 - 2024, wordt ingebed in een aankomend BIS-project: De Stadsredactie krijgt een eigen expositieruimte, De Column. Participerende stadsbewoners in De Stadsredactie krijgen zo de mogelijkheid binnen de muren van het museum in cocreatie te programmeren.

In de Annex, de naam van een reeds bestaande ruimte in het museum, wordt aan makers gevraagd te reflecteren op het werk van anderen. Utrecht Lokaal biedt een platform aan lokale makers in het museum en op De Verdieping werkt het museum in cocreatie samen met diverse kunstenaars, wetenschappers en vormgevers. DeCentraal is een verzamelnaam voor alle activiteiten die plaats vinden buiten de muren van het museum. De raad heeft in het algemeen vertrouwen in de plannen van het Centraal Museum en is benieuwd welke externe partners, makers met diverse achtergronden en getalenteerde kunstenaars het museum aan zich zal verbinden.

Maatschappelijke betekenis

In de subsidieperiode 2021 - 2024 heeft het museum door zijn participatieve aanpak en de samenwerking met nieuwe partners ingezet op het in het vizier krijgen van onbekende perspectieven. Deze hebben een plek gekregen in de verhalen die door het museum worden verteld. Sommige BIS-projecten brachten ontmoetingen tussen Utrechters uit verschillende stedelijke gebieden tot stand. Het museum is hiervoor actief op zoek gegaan naar partners in de haarvaten van Utrecht. De raad waardeert het dat het museum hiermee een bijdrage probeert te leveren aan het vergroten van sociale cohesie in de stad. Uit de aanvraag blijkt niet of de samenwerking met partners structureel is.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 stelt het Centraal Museum zich ten doel inclusief te programmeren met meer ruimte voor makers met diverse achtergronden. Het rolt de beoogde participatieve projecten en cocreatieve trajecten tegelijkertijd uit. De raad waardeert de keuze om vijf verschillende projecten gelijktijdig door te ontwikkelen en uit te voeren. Hij is er echter niet helemaal gerust op of door de vele geplande programmaonderdelen duurzame verbindingen met de betrokken partners tot stand komen en of aanhoudende maatschappelijke effecten ontstaan.

De raad is er verder over te spreken dat in subsidieperiode 2025 - 2028 veel ruimte gereserveerd is voor vrouwelijke makers. Behalve de vijf

programmaonderdelen wil het museum bovendien een bijdrage leveren aan de bestrijding van eenzaamheid. Een mooie gedachte, maar een weldoordachte uitwerking ontbreekt nog.

Het Centraal Museum beschrijft uitgebreid hoe ze haar diversiteitsbeleid in de subsidieperiode 2025 - 2028 vormgeeft in het licht van de Code Diversiteit & Inclusie. Het werkt samen met verschillende Utrechtse partners en ontwikkelt zowel zelfstandig als samen met hen inclusieve programma's. Ook wordt voldoende duidelijk hoe het beleid is vormgegeven om diversiteit onder het personeel te bevorderen. Diversiteit en inclusie zijn thema's in het wervingsproces en ook de raad van toezicht is divers samengesteld. De raad neemt hier met genoeg kennis van. Ook merkt de raad op dat het museum concrete doelen formuleert om een gevarieerd personeelsbestand samen te stellen. Het zal in subsidieperiode 2025 - 2028 meer aandacht hebben voor verschillen tussen generaties en vijftientig procent van de vacatures moet ingevuld worden met iemand van kleur of iemand met een bi-culturele achtergrond of een fysieke of mentale beperking.

Het Centraal Museum geeft toelichting op de naleving van de Fair Practice Code. De raad constateert dat het museum voldoende beschrijft hoe het eerlijke beloning voor het personeel nastreeft. Ook stadsbewoners die participeren in De Stadsredactie ontvangen een vergoeding voor geleverde diensten. Hiernaast geeft het museum aan in te zetten op talentontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en de toekomst van werken en heeft het blijvende aandacht voor werkdruk, vitaliteit en welzijn. Het museum geeft aan een sociaal personeelsbeleid te hanteren dat is vastgelegd in een aantal documenten, zoals een klachtenregeling en een gedragscode. Het museum gaat echter beperkt in op sociale veiligheid en een gezonde werkomgeving. Het Centraal Museum is aangesloten bij de Museum-cao.

Toegankelijkheid

Terugblikkend op de subsidieperiode 2021 - 2024 zijn de projecten Centraal Laat, De Stadsredactie en KennisCentrale opzichzelfstaande onderdelen geweest om meer en nieuw publiek te bereiken. Zij sloten aan bij de belevingswereld van uiteenlopende publieksgroepen. De raad signaleert dat het Centraal Museum er dankzij de BIS-bijdrage in slaagde drempels te verlagen en nieuwe publieksgroepen te betrekken en te bereiken. De raad zou graag zien dat het museum de ingezette koers vervolgt. Ook is hij erover te spreken dat het Centraal Museum diversiteit en inclusie op alle vlakken hoog op de agenda heeft staan.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 wil het Centraal Museum een breder en jonger publiek kennis laten maken met hedendaagse kunst. Door ruimte te geven aan makers met diverse achtergronden en van Utrechtse bodem wil het museum ook hun achterban bereiken. De raad kan zich voorstellen dat de vijf programmalijnen inderdaad publiekverbredend zullen werken, mits ook de

communicatiestrategie daarop wordt aangepast. Een voorbeeld daarvan is dat het museum in zijn plannen toegankelijk geschreven teksten benoemt, behorend bij de nieuwe collectieopstelling Collectie Centraal.

Het voornemen om publiekverbredend te werk te gaan en de wijkgerichte aanpak getuigen ervan dat het museum de deur niet alleen openzet, maar ook proactief is in het betrekken en bereiken van stadsbewoners. Gezien de vele inspanningen en de visie van het museum, hoopt de raad dat het publiek dat buiten de muren kennisneemt van museale activiteiten, in de komende jaren voet over de drempel van het museumgebouw zal zetten.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is. De aangeleverde begroting is overzichtelijk.

De raad concludeert dat het museum goed toelicht hoe het de principes van de Governance Code Cultuur toepast.

Geografische spreiding

De instelling is gevestigd in Utrecht. Binnen de categorie Regionale musea wordt een goede geografische spreiding gerealiseerd op basis van de betreffende bepaling in de regeling.